

Asia: VN/34874/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne kuntien varautumisen yleistä ohjausta ja seuranta koskevasta muutosehdotuksesta (10 §)

-

Näkemyksenne vaikuttamistoimielinten aloiteoikeutta ja vanhusneuvoston nimeämistä koskevista muutosehdotuksista (26-28 §)

Nuorisovaltuusto katsoo, että esitetty kuntalain muutos ei vahvista nuorten vaikuttamismahdollisuuksia, vaan voi käytännössä heikentää nuorisovaltuustojen asemaa aloitteiden osalta.

Lakiesityksessä nuorisovaltuuston aloiteoikeus sidotaan kuntalaisaloitteeseen, vaikka monissa kunnissa nuorisovaltuustolla on nykyisin käytössä suora aloiteoikeus, jota pidämme selvästi vaikuttavampana ja yhdenvertaisempana keinona. Kuntalaisaloite ei takaa valtuuston poliittista käsittelyä, ja aloitteet voivat jäädä viranhaltijatasolle tai kokonaan käsittelemättä.

Vuoden 2022 selvityksen mukaan vain 7 % nuorisovaltuustoista käyttää kuntalaisaloitetta, kun taas noin 60 % hyödyntää suoraa aloiteoikeutta. Tämä osoittaa, että suora aloiteoikeus on vakiintunut ja toimiva käytäntö, jonka menettäminen heikentäisi nuorten todellisia vaikuttamismahdollisuuksia.

Lakiesityksen muotoilu antaa kunnille mahdollisuuden luopua suorasta aloiteoikeudesta todeten, että kuntalaisaloite on riittävä väline. Tämä voi johtaa käytännön takapakkiin niissä kunnissa, joissa nuorten osallisuutta on jo aktiivisesti vahvistettu.

Nuorisovaltuusto esittää, että lakiin kirjataan nimenomaisesti nuorisovaltuuston suora aloiteoikeus, jotta nuorten yhdenvertaiset ja tosiasialliset vaikuttamismahdollisuudet voidaan turvata kaikissa Suomen kunnissa.

Näkemyksenne konserniohjetta koskevasta muutosehdotuksesta (47 §)

-

Näkemyksenne kirjanpitoa ja toimintakertomusta koskevista muutosehdotuksista (112 ja 115 §)

-

Näkemyksenne esitysluonnoksen vaikutusarvioinneista

-

Muut huomionne esitysluonnoksesta

-

Murtooperä Terhi
Kuusamon nuorisovaltuusto